

О. В. Мишанич

Бородін Василь Степанович

БОРОДІН Василь Степанович (23. 02. 1930, с. Прилепи, нині Курської обл., РФ – 21. 06. 2011, Київ) – літературознавець. Доктор філологічних наук (1981). Державна премія України ім. Т. Шевченка (1980). Закінчив Харківський університет (1953). Від 1956 працював в Інституті літератури НАНУ (Київ): 1984–96 – завідувач відділу шевченкознавства, від 1996 – провідний науковий співробітник. Досліджував життя і творчість Т. Шевченка. Автор книг: «Соціально-побутові поеми Т. Г. Шевченка періоду “Трьох літ” (1843–1845 рр.)» (1958), «Три поеми Т. Г. Шевченка: “Сова”, “Сліпий”, “Наймичка”» (1964), «Т. Г. Шевченко і царська цензура: Дослідження та документи. 1840–1862 рр.» (1969, з додатком факсимільного копії рукописної збірки «Поезія Т. Шевченка. Том перший», недопущеної цензурою до видання у 1859), «Над текстами Т. Г. Шевченка» (1971; усі – Київ), «Путь “Кобзаря”: Судьба книги Т. Шевченко» (Москва, 1978; вірменською мовою – у співавторстві, Єреван, 1993). Співавтор монографій: «Шевченкознавство. Підсумки й проблеми» (1975), «Творчий метод і поетика Т. Г. Шевченка» (1980), «Т. Г. Шевченко: Біографія» (1984). Один з активних творців (заступник відповідального редактора) фундаментальної енциклопедії «Шевченківського словника» (т. 1–2, 1976–77). Під науковим керівництвом Б. і з його участю створена збірка наукових праць: «Питання текстології: Т. Г. Шевченко» (1990), «Проект тематичного словника Шевченківської Енциклопедії», підготовлено корпус «Листи до Тараса Шевченка» (обидва – 1993; усі – Київ). У тематиці численних шевченкознавчих статей і розвідок Б. провідне місце належить комплексним дослідженням проблем шевченківської текстології в усіх її теоретичних і практичних аспектах, цензурної долі та історії видань і публікацій творів поета, розробці філологічної концепції та принципів підготовки академічного видання його спадщини. Значна частина праць Б. присвячена архівно-документальним пошукам,

публікації виявлених ним раніше невідомих творів, автографів, листів, нових документів, мемуарних, епістолярних матеріалів про Т. Шевченка. Серед них – ґрунтовна збірка «Спогади про Тараса Шевченка» (1982; 1989, підготовка та коментування, у співавторстві). Б. брав участь у текстологічній підготовці та коментуванні академічних повних зібрань творів Т. Шевченка в 6-ти томах (т. 1–4, 6, 1963–64) та 12-ти томах (т. 1, 2, 1989–90), творів у 5-ти томах (т. 1–5, 1978–79; т. 3, 4, 5, 1984), «Творів» М. Костомарова в 2-х томах (т. 1–2, 1967), І. Франка в 3-х томах (т. 2, 1973; усі – Київ). Окремими виданнями вийшли підготовлені Б. «Балади» (1982), «Повісті» (1986; 1988), «Автобіографія. Дневник» (1988; усі – Київ), збірники поезій у російському перекладі («Кобзарь», 1980; 1984; «Избранные сочинения», 1987; обидва – Москва).

Рекомендована література

1. Пільгук І. Дослідження текстолога // ЛУ. 1972, 31 берез.;
2. Комаринець Т. Предмет дослідження – тексти Шевченка // Жовтень. 1973. № 3;
3. Івакін Ю. О. Нотатки шевченкознавця: Стаття одинадцята // РЛ. 1975. № 3;
4. Волинський П. Підсумки й проблеми // Там само. 1976. № 10;
5. Бернштейн М. Д. Із спостережень над сучасним досвідом радянської шевченківської текстології // Питання текстології: Поезії. 1977;
6. Kol'an [Неврлий М.]. Osudy knih // Hlas ludu. 1979, 9 жьна; Каспрук А. Шлях «Кобзаря» // Вітчизна. 1979. № 5;
7. Арсен П. [Кравчук П.]. Цінне дослідження // Життя і слово. 1979, 19 берез.;
8. Павлюк С. Шлях у безсмертя // Жовтень. 1980. № 3;
9. Одарченко П. Шевченкознавство на Україні в 1961–1981 роках // Світи Тараса Шевченка: Зб. ст. до 175-річчя з дня народж. поета. Нью-Йорк, 1991.

Бібліографічний опис:

Бородін Василь Степанович / О. В. Мишанич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37306>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).